

LOA § 5: Miljø, menneskerettigheter og samfunnshensyn

Statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter og offentligrettslige organer skal **innrette sin anskaffelsespraksis** slik at den bidrar til å **redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant**. Dette skal blant annet skje ved at oppdragsgiveren tar hensyn til livssyklus kostnader

Har hatt miljøkrav tidligere, så det i seg selv er ikke nytt.

Det nye er at kravet om å ha med tildelingskriterium for klima og miljø er absolutt, men med unntak...

En vesentlig endring er at det nå er krav til begrunnelse dersom en ikke bruker tildelingskriterium med 30% vekting for klima og miljø (når dette kravet gjelder i utgangspunktet).

Siden det er flere som gjør anskaffelser i IVAR, har vi valgt å tilrettelegge malene for konkurransedokumenter med veiledende tekster.

Etter de nye kravene for tildelingskriterier for klima og miljø, har vi lagt inn forklaringer i malene til dette.

Eksempel fra mal til et av konkurransegrunnlagene:

4.1 Begrunnelse dersom klima- og miljø ikke er vektet 30% blant tildelingskriteriene

[Dersom klima- og miljøhensyn ikke er vektet 30% blant tildelingskriteriene, kreves det at man oppstiller minstekrav til klima og miljø i kravspesifikasjonen. Dette kan bare gjøres dersom det er klart at det gir bedre klima- og miljøeffekt. Valget om å stille slike krav i kravspesifikasjonen må da begrunnes. Begrunnelsen må være detaljert nok til at det gjør leverandørene i stand til å vurdere om «klart at»- vilkåret er oppfylt.]

Dersom aktuelt framkommer IVAR sin begrunnelse her for at det er stilt minstekrav til klima og miljø i kravspesifikasjonen istedenfor å vekte klima- og miljø med 30 prosent blant tildelingskriteriene:

.....

.....

.....

4.2 Begrunnelse dersom anskaffelsen har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som er uvesentlig.

[Dersom klima- og miljøbelastningen er uvesentlig etter anskaffelsens art, kan forpliktelsen til å stille krav eller tildelingskriterier bortfalle. At en anskaffelse etter sin art har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som er uvesentlig, vil si at denne kategorien av anskaffelser normalt sett har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som har marginal betydning. Et typisk eksempel kan være anskaffelse av konsulenttjenester med begrenset reisevirksomhet.]

Dersom anskaffelsen etter sin art har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som er uvesentlig, slik at det ikke er stilt krav eller tildelingskriterier til dette, skal IVAR sin begrunnelse for dette framkomme her:

.....

Utfordringer

- Det er utfordrende å finne evalueringskrav til kriterier for klima og miljø. Kravene skal være relevante for anskaffelsen, og de skal gi en effekt.
- Det er lov å kombinere minstekrav (når det gir en klart bedre effekt) med en lavere vektning av tildelingskriteriet for klima og miljø, men det foreligger ingen retningslinjer for hvordan man bestemmer fordelingen man da bør bruke.
- Det kan være vanskelig å sette gode dokumentasjonskrav, og dermed kan det bli vanskeligere å kontrollere besvarelser i tilbud, f.eks. CO2-regnskap, miljøvennlig produksjon etc.
- Vektning på 30% kan virke uforholdsmessig høyt på enkelte anskaffelser, og det er jo ikke sånn at jo høyere vektning, jo bedre miljø.

«Hjelpemidler»

- DFØ sin veileder – spesielt for de 5 prioriterte kategoriene (bygg/anlegg/eiendom, transport, IKT, mat og kantinetjenester, møbler)
- Leverandørene – mer bruk av markedsdialog i forkant av anskaffelsene
- Kolleger – bruk fantasien, tenk kreativt
- Kurs – det går mange webinarer om dette for tiden
- Etter hvert også Kofa-saker
- Standarder og sertifiseringsordninger

Klima og miljøhensyn handler om mer enn CO2-utslipp

Ivaretagelse av klima- og miljøhensyn innebærer å hensynte naturmangfold, og å fremme energieffektivisering, ressurseffektivitet og giftfrie sirkulære verdikjeder og å unngå/minimalisere direkte og indirekte klimagassutslipp og forurensing til luft, grunn og vann. Listen er ikke uttømmende.

Ivaretagelse av klima- og miljøhensyn forutsetter at oppdragsgiver hensyntar *livssyklusen* til det som skal anskaffes. Elementer som kan fremme høy kvalitet, lang levetid og reparerbarhet skal hensyntas i anskaffelsen.

Viktig å fremme sirkulære anskaffelser

Hva bør oppdragsgivere tenke på?

1. Øk kompetansenivået om klima- og miljøkrav

- Benytt markedsdialog
- Kunnskap om markedets modenhet

2. Lag faste rutiner som sikrer vurdering av anskaffelsens miljøpåvirkning

3. Vær bevisst på "verdien" av miljøkravene

- Betalingsvillighet: når oppdragsgiver vekter et kriterium 30%, er det i realiteten betalingsviljen som kommuniseres
- Er krav eller kriterier relevante?

Hva bør leverandører tenke på?

- Leverandørene må skjerpe utviklingen av de mest klima- og miljøvennlige produktene for å nå opp i de kommende konkurransene
- Kompetanseheving
- Fokus på bærekraftig praksis
- Samarbeid med andre leverandører
- Livssyklusanalyser
- Dokumentasjon og sertifisering

